

Telefoon (050) 367 81 11/ Mark van Maanen
 Onderwerp Projectplan Verlengde verkenning Zuidelijke Ringweg

GRIFFIE	
reg.nr.	GR08.1764625
ingek.	20 NOV 2008
class.	-2.07.51
te beh. door:	GR
kopie gez. aan:	

De leden van de raad van de gemeente
 Groningen
 te
 Groningen

Datum 20 NOV 2008

Bijlage(n) 1

Ons kenmerk RO08.1753190

Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte mevrouw/heer

Bijgaand treft u aan het gezamenlijke projectplan van Rijkswaterstaat, provincie Groningen en gemeente Groningen voor de Verlengde verkenning Zuidelijke Ringweg Groningen. Rijk en regio zoeken samen naar een duurzame oplossing voor het grootste knelpunt in de bereikbaarheid van Noord-Nederland, de Zuidelijke Ringweg. De minister heeft het probleem herkend en erkend: in het convenant Regiospecifiek Pakket is een bedrag van 624 miljoen euro opgenomen voor de aanpak van de Zuidelijke Ringweg. De MIT verkenning is in november 2007 vastgesteld. In het voorjaarsoverleg MIRT 2008 met de minister is afgesproken niet direct te starten met een planstudie, maar als tussenstap, voorafgaand aan de planstudie een Bestuurlijk Voorkeursbesluit kenbaar te maken in de lijn met het advies van de commissie Elverding, waarbij rekening is gehouden met de belangen van de omgeving. Dit Bestuurlijk Voorkeursbesluit wordt in het voorjaarsoverleg MIRT 2009 gepresenteerd aan de minister ten behoeve van het planstudiebesluit. Het bijgevoegde Projectplan vormt het kader voor de werkzaamheden die nodig zijn om te komen tot een bestuurlijk voorkeursbesluit over de Zuidelijke Ringweg in mei 2009.

Doel verlengde verkenning

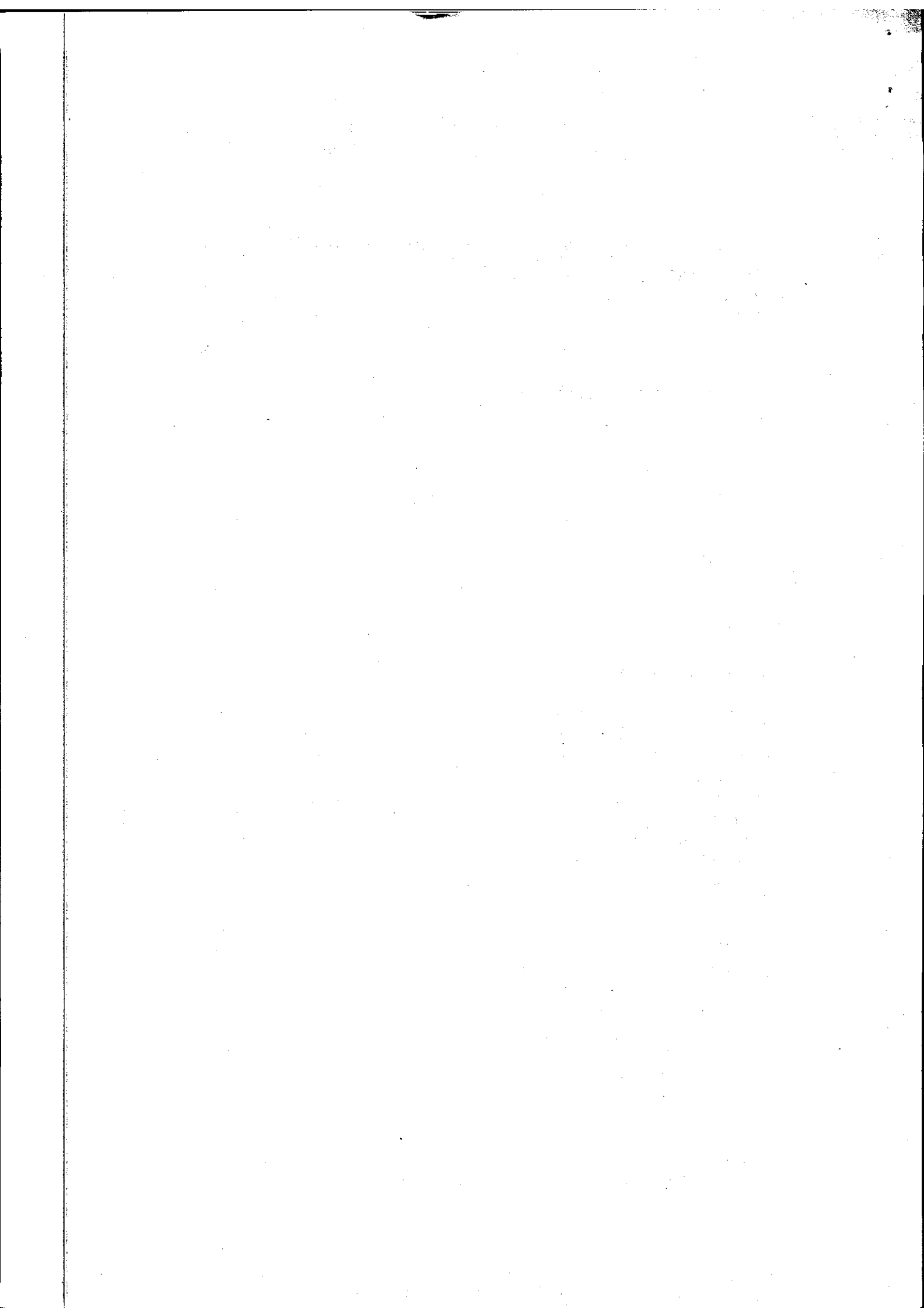
De verlengde verkenning heeft twee hoofdresultaten, namelijk:

- het Bestuurlijke Voorkeursbesluit;
- de aanpak van het vervolg.

Varianten

Op dit moment liggen er vijf varianten voor, te weten:

- Alle richtingen (MIT verkenning)

- Parallelstructuur (MIT verkenning)
- Weg-op-palen (MIT verkenning)
- Tunnel Julianaplein-Europaplein; 'de Julianatunnel' (tunnelverkenning)
- Verdiepte ligging

De verdiepte ligging is een nieuwe variant die in de stuurgroep van 17 oktober 2008 door Gedeputeerde Bleker naar voren is gebracht. In de stuurgroep is besloten de variant mee te nemen en hiervoor een quick scan uit te voeren.

Om geen verkeerde verwachtingen te wekken is afgesproken dat alleen realistische varianten worden meegenomen in de voorgenomen participatie. Niet realistische varianten zijn die oplossingen die niet kunnen of gewenst zijn vanwege, of onvoldoende oplossend vermogen, of ernstige (milieu)gevolgen, of financiële onhaalbaarheid. Het eventueel uitsluiten van een oplossing is een tussentijdse beslissing in de stuurgroep in december 2008. Ten behoeve van deze beslissing wordt:

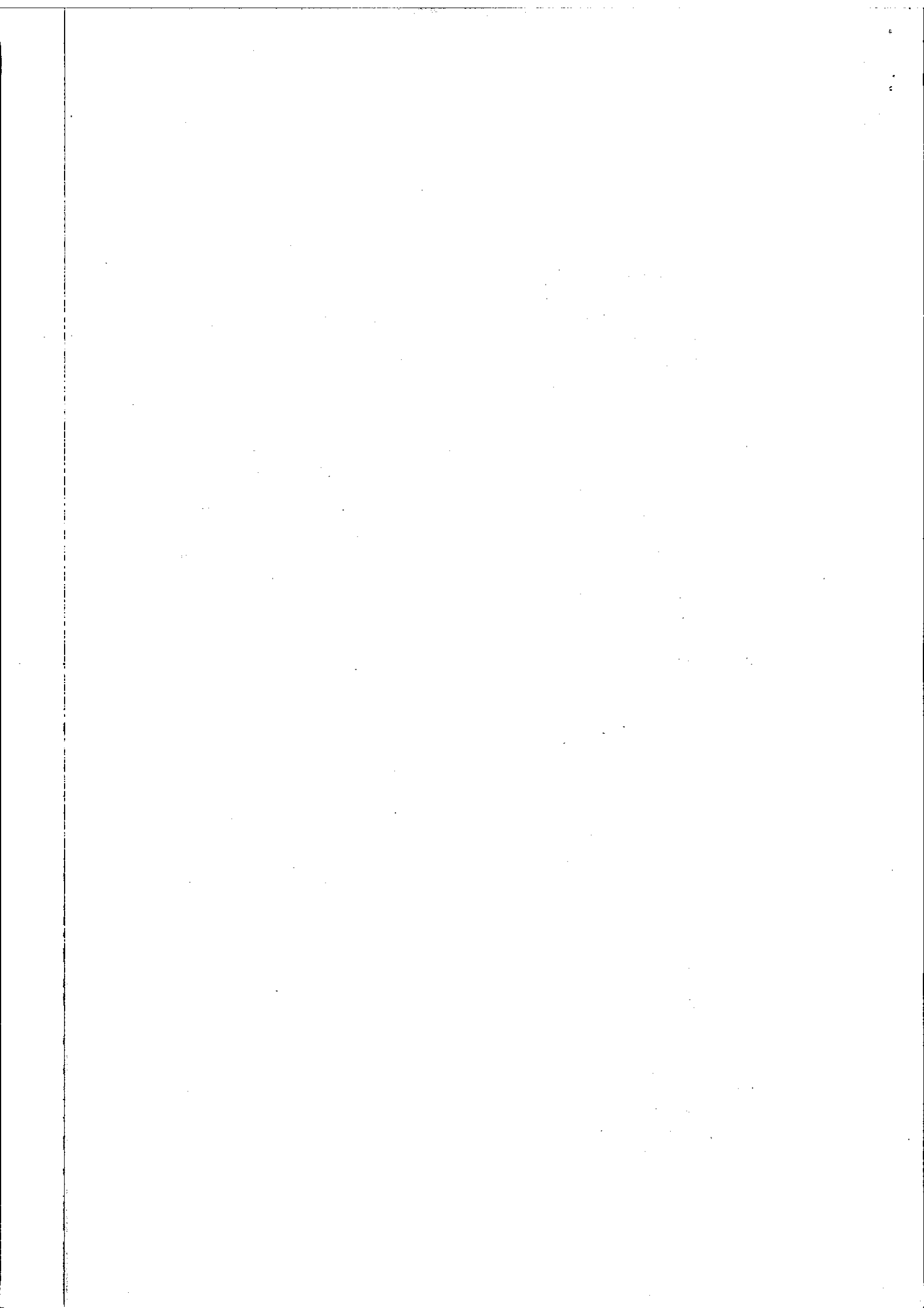
- o de extra financieringsmogelijkheden voor de tunnel in beeld gebracht;
- o onderzocht welke optimalisatie (kostenreductie) voor de tunnel mogelijk zijn;
- o een quick scan voor de verdiepte ligging uitgevoerd.

Werkzaamheden

Het Bestuurlijke Voorkeursbesluit bestaat uit een notitie met daarin:

- de afweging van de alternatieven en daarbij het voorstel
Een oplossing op bestaand tracé is uitgangspunt voor het Bestuurlijke Voorkeursbesluit. In de verlengde verkenning wordt die informatie die kritisch is voor de afweging, nader beschouwd en geanalyseerd.
- de verkenning van de koppeling van ruimtelijke ontwikkelingen in de nabijheid van de Zuidelijke Ringweg
Het in beeld brengen van de kansen die de weg biedt voor ruimtelijke (economische) ontwikkelingen in de omgeving van de Zuidelijke Ringweg Groningen op een kanskaart. Een randvoorwaarde hierbij is de structuurvisie van de gemeente Groningen.
- de resultaten van de participatie van de omgeving.
In lijn van de aanbevelingen van de Commissie Elverding wordt de omgeving al in een vroegtijdig stadium in het planproces van de Zuidelijke Ringweg betrokken.

Voor de aanpak van het vervolg wordt gekeken naar marktbenadering (voorstel inkoopstrategie) en de contouren van het plan van aanpak voor de planuitwerkingsfase. In dit plan van aanpak wordt ook aandacht besteed aan het risicoprofiel ten aanzien van de juridische haalbaarheid, aangezien de aanpak volgens de commissie Elverding nog niet wettelijk is vastgelegd.

Communicatie/participatie

Voor de verlengde verkenning is de participatie in twee activiteiten opgedeeld: een informatiefase (november 2008) en een consultatiefase (medio februari 2009). Het doel van de informatiefase is om de omgeving open en transparant te informeren over de resultaten uit de MIT verkenning, de te maken keuzes die voorliggen en het planproces. De varianten worden benoemd en op een schematische wijze gepresenteerd, om de principes duidelijk te maken. De consequenties van de varianten komt in de consultatiefase aan de orde.

Na het besluit van de stuurgroep over de mogelijke uitsluiting van oplossingen in december 2008, wordt de omgeving geconsulteerd. De omgeving kan dan reageren op de varianten die dan voorliggen. De varianten worden hierbij beeldend gepresenteerd.

Organisatie

De organisatie van de verlengde verkenning is conform het IPM (integraal project management) model vormgegeven. Samen werken staat in dit model voorop. Er zijn vijf rollen: projectmanager (RWS), Omgevingsmanager (gemeente), technisch manager (provincie), contractmanager (RWS/provincie) en manager projectbeheersing (RWS). De projectmanager (RWS) is eindverantwoordelijk voor de uitvoering van het project inclusief de communicatie. De stuurgroep is uiteindelijk verantwoordelijk voor het totaal.

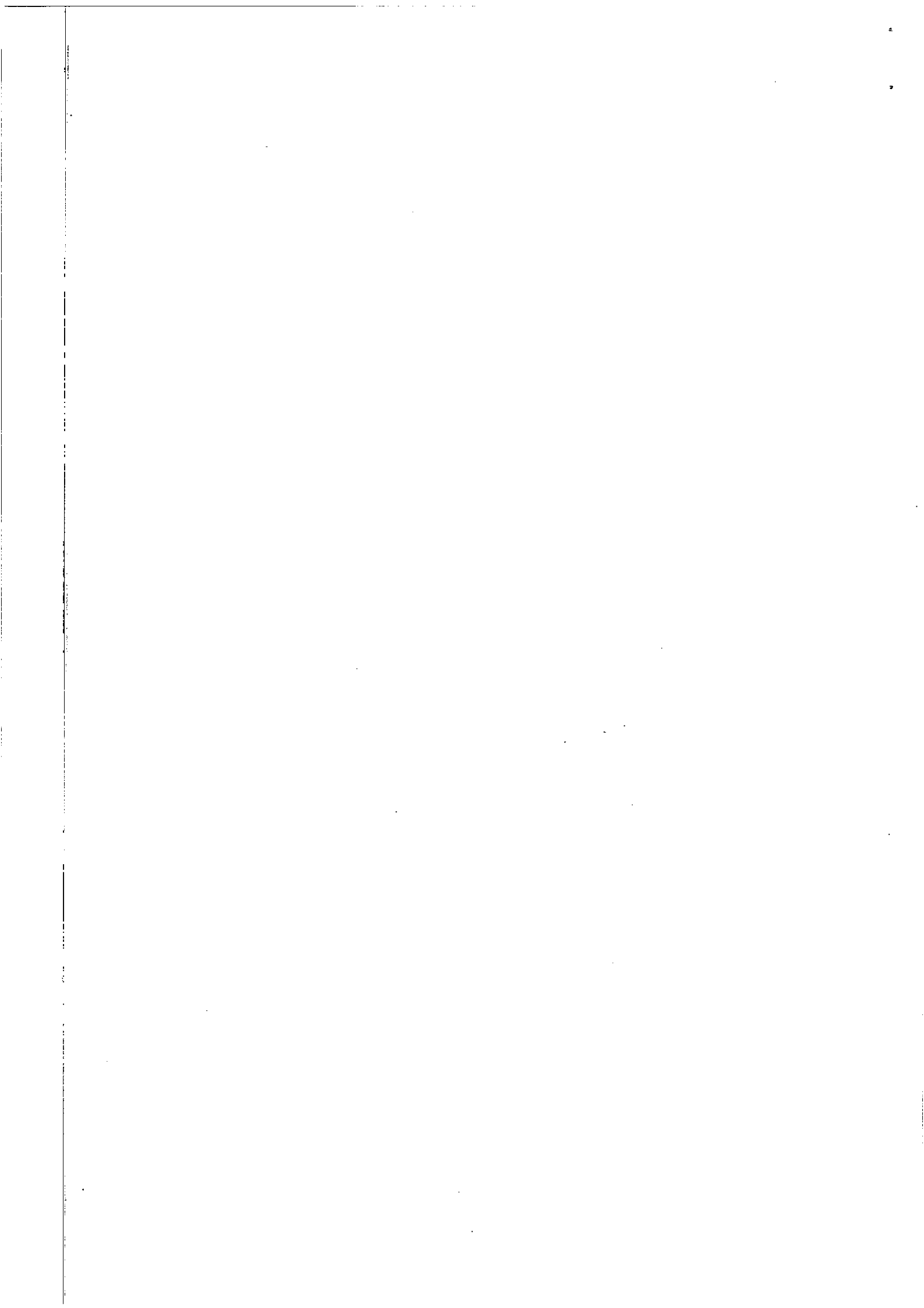
De gemeente heeft de rol van omgevingsmanager. Dit betekent dat wij voor de verlengde verkenning verantwoordelijk zijn voor:

- de geraadpleegde omgeving en een overzicht van de resultaten van de participatie, met dien verstande dat RWS de eindverantwoordelijke is voor de geraadpleegde omgeving en voor het opstellen van een communicatieplan;
- het aanleveren van de input voor de onderwerpen ruimtelijke inpassing, consequenties onderliggend wegennet en duurzame oplossing;
- het verbeelden van de alternatieven ten behoeve van de participatie;
- de notitie financiële haalbaarheid tunnelvariant;
- de kansenkaart ruimtelijke ontwikkelingen.

Voor een groot deel van het inhoudelijke werk en het werk ten behoeve van de participatie staat de gemeente aan de lat. Dit vereist een stevige organisatie.

Planning

Alvorens de minister in mei 2009 een besluit kan nemen, dienen de raad en de staten een besluit te hebben genomen over hun advies aan de minister ten aanzien van het bestuurlijke voorkeursalternatief. Daaraan voorafgaand dient de bevolking te zijn geïnformeerd en geconsulteerd. In de tijd betekent dit dat medio februari 2009 de consultatieronde moet plaatsvinden. Verder wordt in december voor zover mogelijk door de raad besloten over het uitsluiten van oplossingen. Ten behoeve van de besluiten in december 2008 en mei 2009 en ten behoeve van de consultatieronde moet in zeer korte tijd veel werk worden verricht. In de komende twee maanden moet het grootste deel van het werk zijn uitgevoerd. Het gaat dus om een ambitieuze planning.

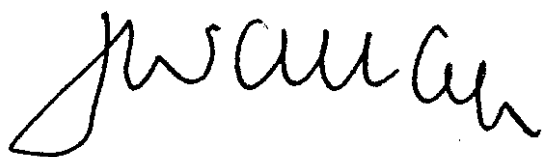

Volgvel 3

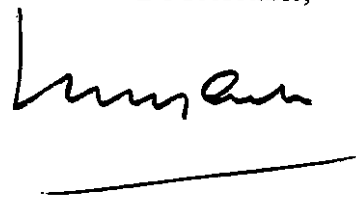
Wij vertrouwen er op u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

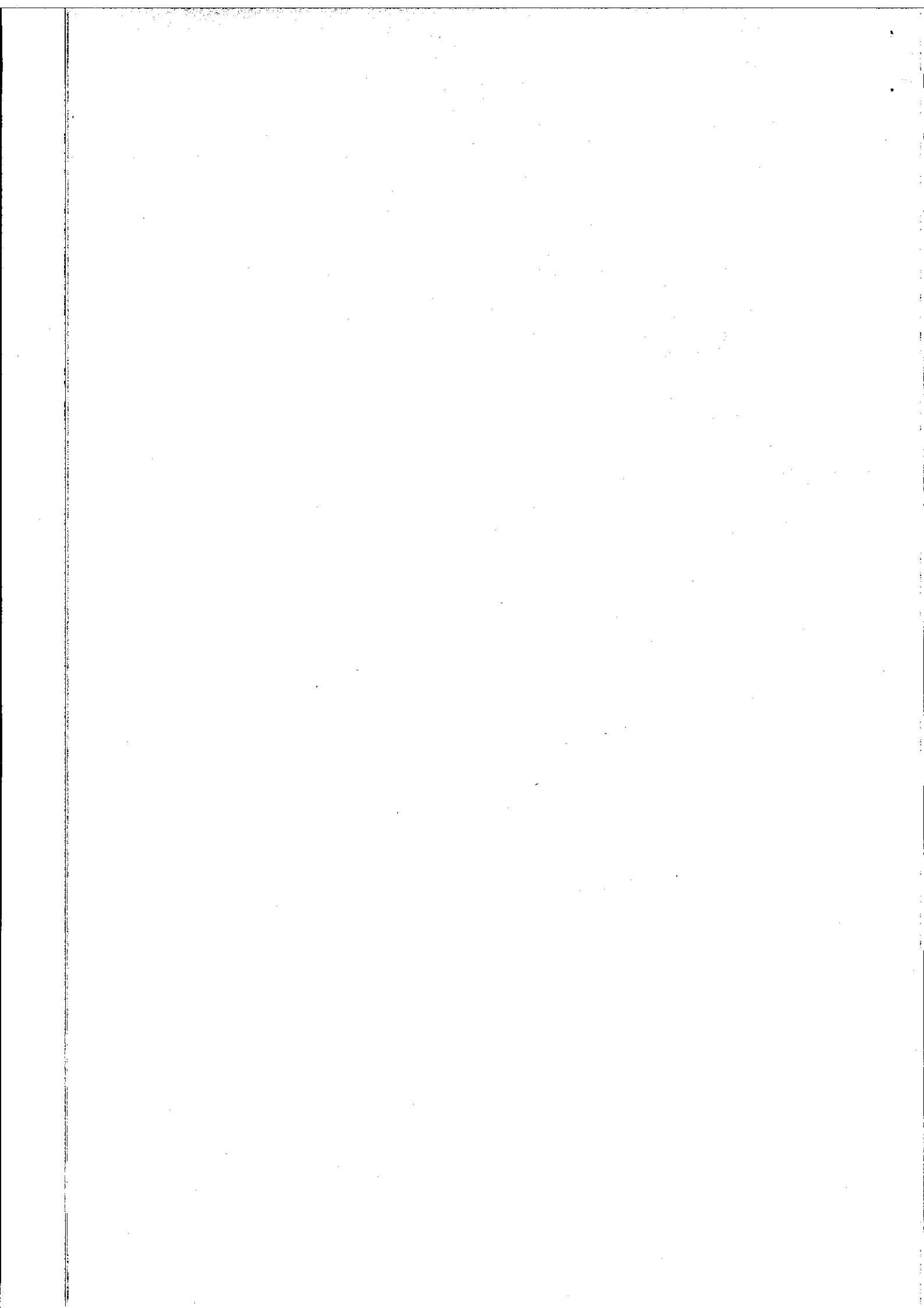
Hoogachtend,
burgemeester en wethouders
van Groningen,

De burgemeester,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J. van der...' with a large, sweeping initial 'J'.

De secretaris,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'L. van der...' with a large, sweeping initial 'L'. Below the signature is a horizontal line.

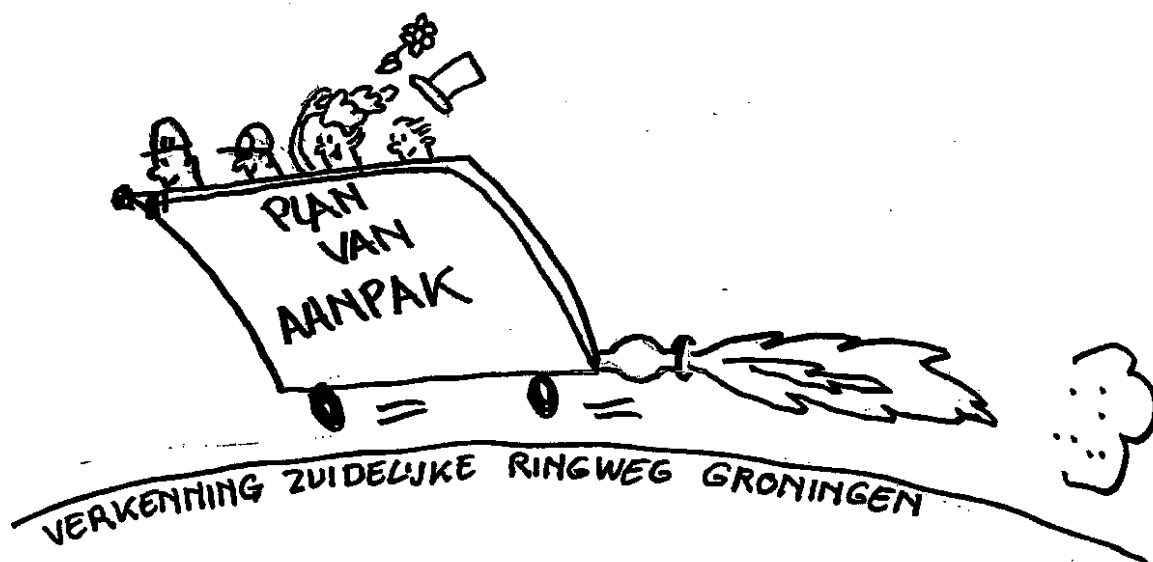

Rijkswaterstaat

Dienst Noord- Nederland

Projectplan Verlengde verkenning Zuidelijke Ringweg Groningen

- naar een bestuurlijk voorkeursbesluit -

Definitief

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Rijkswaterstaat

Dienst Noord- Nederland

Projectplan

Verlengde verkenning Zuidelijke Ringweg Groningen

- naar een bestuurlijk voorkeursbesluit -

Colofon

Uitgegeven door:	Rijkswaterstaat Noord-Nederland, i.s.m. Gemeente Groningen, Provincie Groningen, en de Regio Groningen- Assen,
Tekeningen:	Peti Buckel, Beeldleveranciers
Projectmanager:	Bert van der Meulen
Datum:	oktober 2008
Status:	Definitief

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
1 Doel projectplan	5
1.1 Doel	5
1.2 Doelgroep	5
1.3 Aanpak	5
2 Context	6
3 Resultaat verlengde verkenning	8
3.1 Gewenst resultaat	8
3.2 Beschrijving Bestuurlijk Voorkeursbesluit	8
3.3 Voorbereiding fase planuitwerking	10
4 Activiteiten en fasering	11
4.1 Bestuurlijk Voorkeursbesluit	11
4.1.1 Afweging alternatieven	11
4.1.2 Uitsluiting oplossingen	12
4.1.3 Koppeling RO	12
4.1.4 Participatie	13
4.1.5 Besluitvorming Raad en Staten	14
4.2 Voorbereiding fase planuitwerking	14
4.2.1 Marktbenadering	14
4.2.2 Contouren plan van aanpak planuitwerkingsfase	16
4.3 Beslismomenten	17
5 Projectbeheersing	18
5.1 Tijd	18
5.2 Geld	19
5.3 Organisatie	19
5.4 Overlegstructuur	22
5.5 Communicatie	23
5.6 Risico-inventarisatie en beheersing	23
Bijlage 1 Deelnemers 'wat' en 'hoe' sessie	25
Bijlage 2: Activiteiten Rolhouders	26

---

1 Doel projectplan

1.1 Doel

Het doel van dit projectplan is om te komen tot een gedragen, helder en eenduidig plan van aanpak voor de *verlengde verkenning* van de Zuidelijke Ringweg Groningen (ZRG). Bij de invulling ervan wordt aangesloten bij de aanbevelingen van de commissie Elverding.

Het plan van aanpak vormt het kader voor werkzaamheden die nodig zijn om te komen tot een Bestuurlijk Voorkeursbesluit over de ZRG. Daarnaast worden voorbereidende werkzaamheden getroffen om aansluitend op het planuitvoeringsbesluit een vliegende start te maken met de planuitvoering.

Het projectplan geeft:

- een goed, actueel en compleet overzicht van de projectopdracht, de organisatie en de projectbeheersing en dient ter bevordering van de efficiency van de werkwijze en de kwaliteit van de te leveren producten;
- per beheerselement de belangrijkste doelstelling en op welke wijze dit wordt nagestreefd;
- kaders en werkwijze weer waaraan de projectorganisatie zich dient te houden en waaraan wordt getoetst.

1.2 Doelgroep

Dit plan is bedoeld voor de bestuurders en de projectmedewerkers van de betrokken organisaties: Rijkswaterstaat directie Noord Nederland, de gemeente Groningen en de provincie Groningen. Tevens is het plan van aanpak bedoeld voor betrokken medewerkers van de bestuurskern van Verkeer en Waterstaat. De bestuurders dienen akkoord te gaan met het projectplan voordat deze aan de opdrachtgever, het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, wordt voorgelegd. Het projectplan is vervolgens de basis voor de opdrachtverlening van het ministerie.

1.3 Aanpak

In een bijeenkomst op directieurenniveau op 3 oktober 2008 is met alle betrokkenen en de opdrachtgever de WAT vraag geconcretiseerd; wat zijn de verwachtingen en ambities van de verlengde verkenning. Vervolgens is op ambtelijk niveau op 8 oktober 2008 de HOE vraag verder geconcretiseerd. Hoe gaan we deze ambities en verwachtingen realiseren; welke werkzaamheden zijn daarvoor nodig. Het resultaat is verwerkt in dit projectplan. In bijlage 1 staan de deelnemers vermeld van de 'wat' en 'hoe' sessies.

Een belangrijke bepalende factor voor de ambitie en mogelijke diepgang van deze verlengde verkenning is het tijdstip wanneer de verlengde verkenning moet zijn afgerond; in mei 2009. De tijd is kaderstellend voor de invulling van de aanpak.

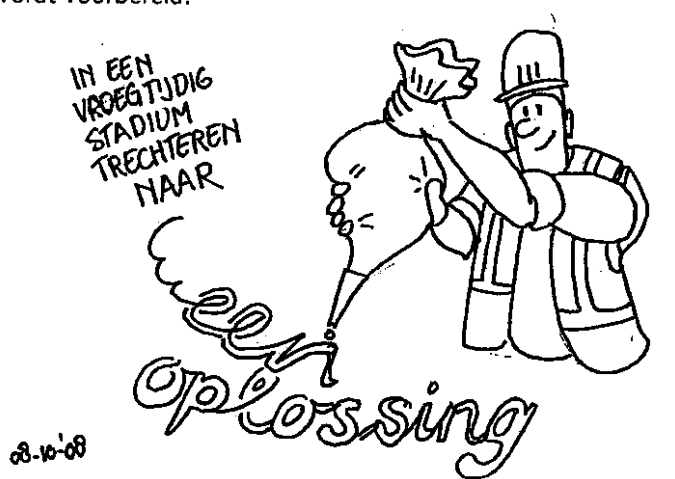
2 Context

De ZRG is een groot knelpunt in de bereikbaarheid van Noord Nederland en in het bijzonder in het nationaal stedelijk netwerk Groningen-Assen. Rijk en regio zoeken samen naar een duurzame oplossing. In november 2007 is de MIT verkenning Zuidelijke Ringweg Groningen 2^e Fase afgerond. Voor de inhoudelijke uitwerking van de problematiek en de historie rondom de Zuidelijke Ringweg Groningen wordt u verwezen naar deze MIT verkenning van november 2007.

De minister heeft het probleem van de Zuidelijke Ringweg Groningen herkend en erkend in het najaarsoverleg MIRT 2007. Met het ondertekenen van het convenant Regiospecifiek Pakket als alternatief voor de Zuiderzeelijn op 23 juni 2008 is ook zicht op financiën gekregen. Voor de ZRG 2^e fase is in dit convenant een bedrag opgenomen van 624 miljoen euro. In het BO-MIRT van mei 2008 is hier een aanvullende financiële afspraak bij vastgesteld¹. Daarmee zou niets een planstudiebesluit meer in de weg hoeven staan.

Niettemin is om twee redenen in het voorjaarsoverleg MIRT 2008 afgesproken om het planstudiebesluit uit te stellen. Enerzijds vanwege de wens om een tunnel als reëel alternatief nader te onderzoeken en anderzijds - en vooral - vanwege het advies van de commissie Elverding. Afgesproken is om als tussenstap, voorafgaand aan de planstudie een Bestuurlijk Voorkeursbesluit kenbaar te maken in lijn met het advies van Elverding, waarbij rekening is gehouden met de belangen van de omgeving. Dit Bestuurlijk Voorkeursbesluit wordt in het voorjaarsoverleg MIRT 2009 gepresenteerd aan de minister ten behoeve van het planstudiebesluit. Het voorliggende plan van aanpak geeft weer hoe dit wordt voorbereid.

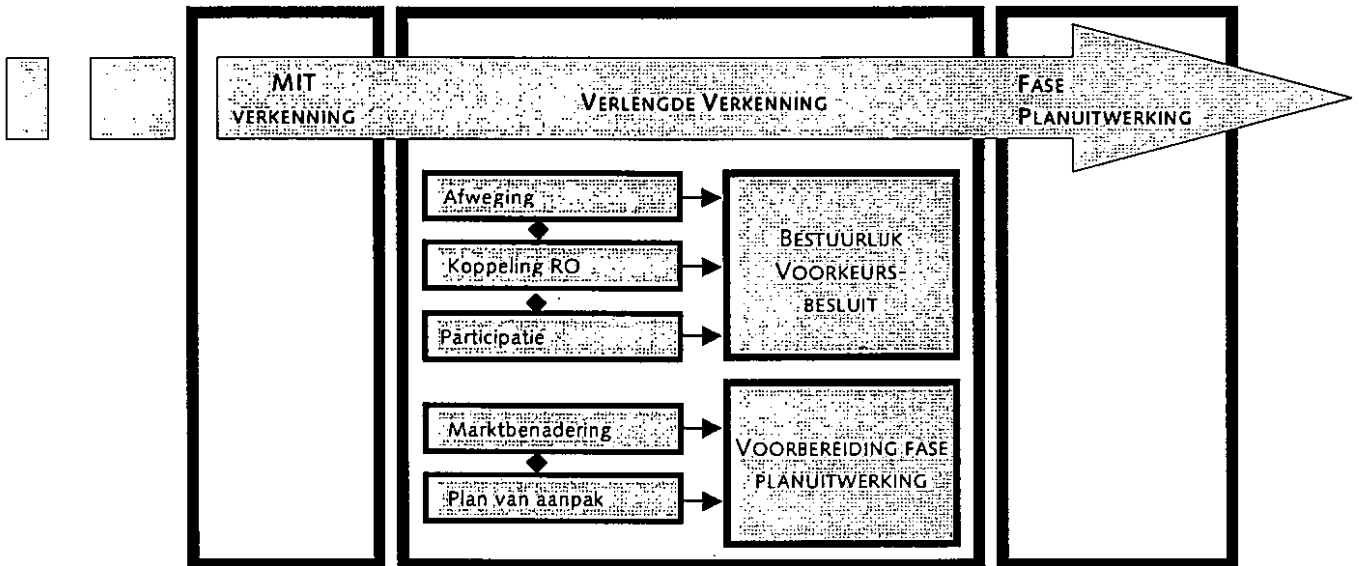
¹ In het RSP is het streven afgesproken de "concrete projecten" uit te voeren voor € 1,1 mld, terwijl de onderliggende projectramingen optellen tot € 1,2 mld. Het verschil ad € 0,1 mld. wordt geacht te kunnen worden inverdiend. In het convenant zijn de mogelijkheden daartoe geduid. Rijk en regio zien het als een gezamenlijke opgave deze inverdiensmogelijkheden te realiseren en deze zo veel mogelijk gelijkmatig te verdelen over de concrete projecten.

Het is de wens om na het planstudiebesluit voortvarend met de volgende fase te starten. Om deze voortvarendheid te realiseren kunnen er reeds voorbereidende werkzaamheden worden gestart met een 'no regret' karakter. Ook deze werkzaamheden worden in dit plan van aanpak nader beschreven.

3 Resultaat verlengde verkenning

3.1 Gewenst resultaat

De verlengde verkenning heeft twee hoofdresultaten, namelijk:

- het Bestuurlijk Voorkeursbesluit;
- de aanpak van het vervolg, de planuitwerking.

Het *Bestuurlijk Voorkeursbesluit* bestaat in deze verlengde verkenning uit een notitie met daarin:

- de afweging van de alternatieven en daarbij gemaakte keuzes;
- de verkenning van de koppeling van ruimtelijk ontwikkelingen in de nabijheid van de ZRG;
- de resultaten van de participatie van de omgeving.

De *aanpak van de planuitwerking ZRG* is een notitie met daarin beschreven:

- de wijze van marktbenadering;
- een plan van aanpak planuitwerkingsfase.

3.2 Beschrijving Bestuurlijk Voorkeursbesluit

De afweging van de alternatieven

Ter voorbereiding op Bestuurlijk Voorkeursbesluit moet een afweging worden gemaakt tussen de alternatieven. In de vastgestelde MIT verkenning heeft al een trechtering plaatsgevonden: een oplossing op het bestaande tracé is het uitgangspunt voor het Bestuurlijke Voorkeursbesluit. In de verlengde verkenning wordt die informatie die *kritisch* is voor de afweging, nader beschouwd en geanalyseerd.

Het niveau van dit Bestuurlijk Voorkeursbesluit is – aanvullend op de MIT verkenning – een keuze tussen de concepten alle-richtingen en de parallelstructuur, en de variant korte tunnel. Het verschil tussen de alle-richtingen en de parallelstructuur is vooral verkeerskundig van aard. De variant korte tunnel wordt gelijkwaardig, maar ook specifiek meegenomen in de afweging om te komen tot een Bestuurlijk Voorkeursbesluit, omdat deze ruimtelijk en financieel wezenlijk anders is. In de nadere uitwerking lijkt de variant korte tunnel op het concept van de parallelstructuur. Eén van de randvoorwaarden bij de afweging van de reële alternatieven is het budgettair kader.

In de planuitwerkingsfase is ruimte voor nadere optimalisatie van het gekozen Bestuurlijk Voorkeursbesluit, bijvoorbeeld als het gaat om verkeerskundig functioneren en ruimtelijke inpassing.

Om geen irreële verwachtingen te wekken is afgesproken dat alleen realistische alternatieven worden meegenomen in de voorgenomen participatie. Niet realistische alternatieven zijn die oplossingen die niet kunnen of gewenst zijn vanwege, of onvoldoende oplossend vermogen, of ernstige (milieu)gevolgen, of financiële onhaalbaarheid. Het uitsluiten van een oplossing is een tussentijdse beslissing in de stuurgroep.

Koppeling RO en ZRG

In het advies van Elverding wordt voor verkenningen onderscheid gemaakt naar een structuurvisie en een vormvrije verkenning².

Bij de ZRG is de weg aanleiding voor de verkenning; daarom is afgesproken dat het hier gaat om een vormvrije verkenning. Met aandacht voor de ruimtelijke inpassing (de consequenties van de weg), maar ook voor de kansen die de weg biedt voor ruimtelijk (economische) ontwikkelingen in de omgeving van de ZRG.

Er is een uitspraak van de stuurgroep nodig over welke ruimtelijke ontwikkelingen een harde koppeling krijgen met de ZRG. De verdere

² Sneller en Beter, Adviescommissie Versnelling Besluitvorming Infrastructurele Projecten, April 2008

---

uitwerking van deze ruimtelijke ontwikkelingen wordt dan meegenomen in de planuitwerkingsfase. Deze keuze is onderdeel van het Bestuurlijk Voorkeursbesluit. Afgesproken is om mogelijke koppelingen te verkennen en aan te geven wat die koppeling dan inhoudt; juridisch en qua financiën. Deze informatie is ook input voor de participatie.

Participatie

De commissie Elverding adviseert om in een vroegtijdig stadium de omgeving bij de uitwerking van de problematiek te betrekken. De commissie heeft daar de naam participatie aan verbonden. Deze participatie is een belangrijk onderdeel van deze verlengde verkenning ZRG. Hierbij wordt aandacht geschonken aan de context rondom de problematiek en mogelijke oplossingen. En de te maken keuzes ter voorbereiding van het Bestuurlijk Voorkeursbesluit. Afgesproken is op het niveau van *raadplegen* groeperingen (maatschappelijke partijen, bedrijfsleven en bewonersgroepen) te betrekken. Dit betekent concreet dat de participanten meedenken en meepraten met de vraag die op dat moment voorligt.

Besluitvorming

De Raad van de gemeente Groningen, de Staten van de provincie Groningen en de Regio Groningen-Assen worden betrokken in het proces. Op precies welke momenten dit zal plaatsvinden wordt verder uitgewerkt. Duidelijk is dat ze een belangrijke rol dienen te hebben in de besluitvorming.

3.3 Voorbereiding fase planuitwerking

Het is gewenst dat meteen aansluitend en vlot nadat het Bestuurlijk Voorkeursbesluit is vastgesteld het vervolg van de studie wordt opgepakt. Om dit te bewerkstelligen is het nodig de komende periode ook te gebruiken om alvast uitspraken te doen over de wijze van marktbenadering en de aanpak van de planstudie. Dit is eveneens in lijn met het advies van Elverding.

Marktbenadering

De wijze van marktbenadering is gericht op verkenning van de mogelijkheden marktpartijen vroegtijdig in te schakelen in het gehele proces en de procesarchitectuur voor de planstudie te bepalen. Ook behoort daarbij de verkenning van PPS mogelijkheden en mogelijkheden extra financieringsbronnen aan te boren buiten de infrastructuurfinanciering (MIRT en convenant RSP pakket).

Plan van aanpak planuitwerkingsfase

De ambitie ten aanzien van de voorbereiding van de planstudie is dat er een ruwe opzet ligt van de aanpak van de wijze waarop de planstudie wordt aangepakt. Dit wil zeggen dat er een doorkijk wordt gegeven welke inzet van mensen en middelen nodig zijn en de organisatie daarvan. Daarnaast wordt er een risicoprofiel opgesteld van de juridische haalbaarheid van het meenemen van één alternatief in de planstudie, conform de aanbevelingen van de commissie Elverding, zonder dat de Tracéwet is aangepast (De verwachting is dat de herziening van de Tracéwet medio 2010 van kracht is)..

---

4 Activiteiten en fasering

In dit hoofdstuk worden de activiteiten, (deel)producten en de fasering besproken die leiden tot het resultaat zoals besproken is in hoofdstuk 3.

Uitgangspunt is dat de stuurgroep vasthoudt aan de tijdsafspraken uit het BO-MIRT 2008. Dit betekent dat tijd kaderstellend is voor de aanpak van deze verlengde verkenning. Voor de opzet van de fasering en de diepte van de inhoud van de activiteiten die in het hiernavolgende hoofdstuk staan beschreven zijn de benodigde beslismomenten bepalend.

4.1 Bestuurlijk Voorkeursbesluit

Om te komen tot een Bestuurlijk Voorkeursbesluit zijn verschillende deelaspecten benoemd. Deze zijn in de navolgende paragrafen beschreven en verder uitgewerkt naar activiteiten. Uiteindelijk moeten deze deelresultaten worden verwerkt in een notitie Bestuurlijk Voorkeursbesluit.

4.1.1 Afweging alternatieven

Product: tabel die inzicht geeft in de kritische verschillen tussen de alternatieven op basis waarvan afweging kan worden gemaakt. En een in de participatie bruikbaar overzicht van de alternatieven en mogelijke verschijningsvormen.

De activiteiten die nodig zijn om te komen tot dit deelproduct zijn:

- inventarisatie kritische afwegingscriteria en daarvoor benodigde informatie, waaronder de verschillen/overeenkomsten in de gehanteerde uitgangspunten;
- zo nodig informatie aanvullen;
- verbeelding van de alternatieven.

Uitgangspunten:

Bestaande analyses zijn het vertrekpunt. Kritische informatie: die informatie die aanvullend (extra of verdieping) nodig is om een bestuurlijke afweging voor een Bestuurlijk Voorkeursbesluit.

Toelichting

Genoemde kritische afwegingscriteria in HOE-bijeenkomst:

- ruimtelijke inpassing (en ruimtelijke kansen);
- robuuste oplossing verkeersdoorstroming;
- consequenties onderliggend wegennet (aantal aansluitingen, herverdeling verkeer OWN, spoor kruising, kruisend (langzaam) verkeer);
- duurzame oplossing: milieuaspecten;
- uitvoering: overlast, fasering en tijd;
- kosten (bandbreedte).

Als eerste activiteit moet op korte termijn per aspect bepaald worden wat het niveau is van de benodigde kritische informatie voor de strategische keuzes in de verlengde verkenning. En vervolgens wordt bepaald waar extra info voor nodig is. Om dit op korte termijn te bereiken, worden hiervoor "pressure cooker" bijeenkomst(en) georganiseerd. Op basis van de uitkomsten worden de benodigde werkzaamheden voor aanvullende informatie verder uitgezet.

Planning:

Deze informatie moet beschikbaar zijn voorafgaand aan de consultatieronde van de participatie die in januari 2009 start. De technische informatie moet dan ook zijn verwerkt / verbeeld naar voor de participatieronde bruikbare informatie.

4.1.2 Uitsluiting oplossingen

Product: tabel met overzicht reeds verzamelde gegevens over afwegingsfactoren en notitie financiële haalbaarheid variant korte tunnel.

De activiteit is het opstellen van een overzicht van de verschillende alternatieven wat betreft probleemoplossend vermogen, (milieu)gevolgen en financiële haalbaarheid.

Naast de reeds bekeken alternatieven uit de MIT verkenning en de toegevoegde variant verkorte tunnel wordt ook een verdiepte ligging meegenomen in het overzicht.

Ten behoeve van de financiële haalbaarheid van de variant korte tunnel worden nog specifiek de volgende activiteiten gedaan:

- second opinion financiële paragraaf rapport tunnel;
- onderzoeken mogelijke optimalisatieslagen (kostenreductie);
- verkennen mogelijkheden aanvullende financiering.

Planning:

Deze informatie moet beschikbaar zijn voorafgaand aan consultatieronde van de participatie die januari 2009 start. Hierover wordt een beslissing over genomen in de stuurgroep, voorafgaand aan de consultatieronde → een (tussentijds) beslismoment.

4.1.3 Koppeling RO

Product: kansenkaart ruimtelijke ontwikkelingen en bijbehorende toelichting.

Activiteiten die nodig zijn om te komen tot dit deelproduct:

- inventarisatie bestaande ruimtelijke ontwikkelingen;
- inventarisatie kansen en meerwaarde effecten;
- voorstel harde koppeling ruimtelijke ontwikkelingen met directe relatie ZRG, inclusief betekenis koppeling financieel en juridisch.

Randvoorwaarde: structuurvisie Stad.

Planning:

Deze informatie moet beschikbaar zijn voorafgaand aan consultatieronde van de participatie die januari 2009 start. Hierover is van te voren een (tussentijds) bestuurlijk beslismoment.

4.1.4 Participatie

Product: geraadpleegde omgeving. En overzicht resultaten participatie.

In lijn met de aanbevelingen van de Commissie Elverding wordt de omgeving reeds in een vroegtijdig stadium in het planproces van de ZRG betrokken. Hier bestaat echter geen formeel spelregelkader voor. Het inspraakpunt V&W en de gemeentelijke participatienota leveren hiervoor input. Participatie houdt in dat de omgeving een rol wordt gegeven in het gehele proces

Er wordt een plan van aanpak voor de communicatie rondom de activiteiten voor de verlengde verkenning opgesteld (deelplan communicatie). De wijze waarop de participatie wordt ingericht maakt hier onderdeel van uit. Dit plan van aanpak wordt door de stuurgroep goedgekeurd, waarmee de bestuurders zich tevens geïmmiteerd hebben aan de wijze waarop de communicatie en participatie in het traject wordt vormgegeven en welke afspraken er zijn gemaakt over de inhoud er van.

Voor deze verlengde verkenning is de participatie in twee activiteiten opgedeeld:

- informatiefase;
- consultatiefase.

De fasen moeten op korte termijn worden uitgewerkt naar vorm en werkwijze als onderdeel van het overkoepelende communicatieplan. In dit deelprojectplan wordt voor wat betreft de participatie ingegaan op:

- Inhoud: Wat wordt er aan wie gecommuniceerd en door wie (strategie, wie is de boodschapper): verschillende typen belanghebbenden vragen om verschillende typen informatie. Uitgangspunt is transparantie: heldere argumenten over de gemaakte keuzes;
- Procesgang: Hoe ziet de organisatiestructuur er uit, wat zijn de rollen en verantwoordelijkheden van actoren, op welke wijze wordt invulling gegeven aan de informatiefase en consultatiefase, timing, afhankelijkheden.

Toelichting informatiefase

Afgesproken is om de omgeving te raadplegen. Hierbij is het belangrijk om de omgeving vroegtijdig mee te nemen in het proces, om zo de procesgang vlottend te houden. Daarom start de participatie met een informatiefase op basis van de informatie die er nu al ligt. In deze fase worden ook informatiebijeenkomsten gehouden voor de omgeving.

Het doel van de informatiefase is om de omgeving open, eerlijk en transparant te informeren over de resultaten uit de MIT verkenning en de te maken keuzes die voorliggen. Dit betekent bijvoorbeeld ook dat ingegaan wordt op onderwerpen als de ruimtelijke inpassing, de rol van de variant korte tunnel en het budgettair kader. Ook kan hierbij worden aangegeven welke aspecten voor de omgeving van belang worden geacht voor de nadere afweging tussen de alternatieven. Hierbij is het belangrijk om elkaars verwachtingen goed te communiceren en scherp te krijgen. Daarnaast wordt in deze fase aangegeven hoe het verdere proces verloopt tot aan het Bestuurlijk Voorkeursbesluit en wanneer de omgeving weer wordt betrokken.

Toelichting consultatiefase

Consulteren kan pas als er reële en realiseerbare keuzes voorliggen. Deze worden pas verderop in het proces zichtbaar. Na het besluit van de stuurgroep over de mogelijke uitsluiting van oplossingen, wordt de omgeving geconsulteerd. De omgeving kan dan reageren op de keuzemogelijkheden die er op dat moment liggen. De keuzemogelijkheden worden waar mogelijk beeldend gepresenteerd.

Omgeving

De omgeving wordt op het niveau van groepen geraadpleegd. Het gaat daarbij om maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en bewonersgroepen.

Ingeschat wordt dat de keuze voor een oplossing een grote impact inhoudt voor specifieke groepen groepen belanghebbenden in de omgeving. Daarom worden deze groepen ook betrokken in de participatie, zowel bij de informatie- als consultatiefase.

Planning

Het schrijven van het plan van aanpak start direct na de goedkeuring van het projectplan. In november/december is de informatiefase voorzien. De consultatiefase is voorzien in januari/februari 2009.

4.1.5 Besluitvorming Raad en Staten

Product: input en achtergrondinformatie voor besluitvorming in Raad en Staten
---

De Raad van de gemeente Groningen en de provinciale Staten van Groningen spelen een belangrijke rol in het besluitvormingsproces en moeten dan ook betrokken worden in het gehele proces. Op welke wijze de besluitvorming gestalte krijgt, moet verder worden uitgewerkt en bekeken worden in relatie tot de wens in mei 2009 een Bestuurlijk Voorkeursbesluit door de minister te laten nemen. De bestuursorganen van de regio Groningen Assen (RGA) worden via het POVV (Periodiek Overleg Verkeer en Vervoer) geïnformeerd.

4.2 Voorbereiding fase planuitwerking

De wens is om een vlotte doorstart te maken nadat het Bestuurlijk Voorkeursbesluit is vastgesteld. De voorbereiding van de planuitwerkingfase is hiertoe onderverdeeld naar twee deelresultaten die in deze paragraaf worden uitgewerkt. De resultaten hiervan worden verwerkt in een notitie voorbereiding fase planuitwerking.

4.2.1 Marktbenadering

Product: voorstel inkoopstrategie

Om iets te zeggen over de marktbenadering voor het vervolg moet een voorstel voor inkoopstrategie voor de planuitwerking en mogelijk voor de uitvoering worden geformuleerd, waarin ook een verkenning van eventuele inverdieneffecten is opgenomen.

De volgende activiteiten moeten leiden tot een dergelijk voorstel:

- verkenning PPS mogelijkheden;
- mogelijkheden vervlechting;
- marktconsultatie haalbaarheid uitvoering;
- verkenning inverdieneffecten.

Toelichting verkenning PPS mogelijkheden

Allereerst worden randvoorwaarden opgesteld waaraan een mogelijke PPS in de context van de ZRG zou moeten voldoen. De geïnventariseerde randvoorwaarden worden vervolgens getoetst aan de hand van ervaringen bij andere PPS projecten in Nederland.

Toelichting mogelijkheden vervlechting

Er wordt nagegaan in hoeverre de aanbestedingsprocedure en de planprocedure parallel kan lopen. Doel van deze vervlechting is uiteindelijk tijdwinst. Er zal moeten worden gekeken in hoeverre dit in de context van de ZRG haalbaar is (de 'of' vraag) en onder welke randvoorwaarden (de 'hoe' vraag).

Bij activiteit 4.1.3 (koppeling RO) wordt aandacht besteed mogelijke vervlechting van projecten: het gezamenlijk uitvoeren van ZRG en ruimtelijke projecten in de nabijheid van de ZRG. Dit kan marktvoordelen opleveren.

Toelichting marktconsultatie haalbaarheid uitvoering

Deze consultatie is vooral bedoeld om bij de overkoepelende marktpartijen uit de bouw te toetsen of de reeds geformuleerde keuzes en ideeën over Bestuurlijke Voorkeursbesluit qua uitvoerbaarheid haalbaar zijn. Deze consultatie wordt ook gebruikt voor het verkennen markt (on)mogelijkheden bij de planuitwerking en uitvoering van het uiteindelijk project.

Toelichting inverdieneffecten

Bij de inverdieneffecten wordt verkend welke mogelijkheden er zijn om, zonder de scope van het project aan te tasten, het voorkeursalternatief tegen lagere kosten te realiseren. Hierbij wordt ook gekeken welke aanbestedingsvoordelen er mogelijk zijn te behalen door het combineren van projecten.

Planning

Deze marktbenadering heeft geen relatie met de participatie, waardoor de tijd hier minder beperkt is. Allereerst wordt gestart met het verkennen van de PPS mogelijkheden. Vervolgens met de mogelijkheden voor vervlechten. Voordat deze marktconsultatie over de haalbaarheid van de uitvoering plaatsvindt, moet er een voorlopig Bestuurlijk Voorkeursbesluit zijn. Deze marktconsultatie zal dan ook aan het einde van het proces plaatsvinden.

4.2.2 Contouren plan van aanpak planuitwerkingsfase

Product: notitie contouren plan van aanpak.

Om geen tijd verloren te laten gaan met nadenken over hoe verder na het Bestuurlijk Voorkeursalternatief is een deelproduct de contouren van een plan van aanpak voor de fase van planuitwerking. Hierbinnen zijn drie activiteiten te onderscheiden:

- risicoprofiel juridische haalbaarheid;
- en zo nodig: contouren startnotitie;
- doorkijk inzet mensen en middelen.

Toelichting risicoprofiel juridische haalbaarheid

De huidige Tracéwet kent de zinsnede dat "alle redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven" moeten worden meegenomen in het planproces. Aangekondigd is in het actieplan Commissie Elverding dat de wet zal worden herzien zodat er met één alternatief de procedure gestart kan worden. In de juridische overwegingen wordt ook meegenomen in hoeverre het mogelijk is dat de overwegingen en argumentatie voor het Bestuurlijk Voorkeursalternatief alvast als eerste stap in de planuitwerkingsfase kunnen dienen. Er wordt daarom een risicoprofiel gemaakt welke consequenties het heeft om toch met één Bestuurlijk Voorkeursalternatief de huidige wettelijke procedure in te gaan. Dit risicoprofiel zal ook moeten aangeven welke "beheersmaatregelen" er nodig zijn.

Toelichting contouren startnotitie

Een uitkomst van het risicoprofiel kan zijn dat het wenselijk is alvast te beginnen met opstellen van een Startnotitie ten behoeve van de (huidige) tracéwetprocedure, gebaseerd op de analyses gemaakt voor de MIT verkenning en Bestuurlijk Voorkeursalternatief.

Toelichting doorkijk inzet mensen en middelen

Voor een snelle doorstart na het Bestuurlijk Voorkeursbesluit is het vastleggen van inzet van mensen en middelen in de fase van planuitwerking noodzakelijk. Daartoe moet er ook een beeld zijn van de te verrichten werkzaamheden. Ook moet een beeld worden geschetst van de organisatie en de functionele lijnen binnen de projectorganisatie. Deze doorkijk zal een globaal beeld geven en niet reeds een tot in detail uitgewerkt plan.

Planning

Zowel de activiteit "contouren startnotitie" als de activiteit "doorkijk mensen en middelen" zijn afhankelijk van de uitkomst van de activiteit risicoprofiel. Daarom is een tussentijds beslismoment in het proces nodig over het risicoprofiel en de te nemen maatregelen. Gestreefd wordt hierover voor eind januari 2009 te beslissen.

Vervolgens kunnen zo nodig de contouren van de startnotitie, en een doorkijk van mensen en middelen worden opgesteld. Dit vindt plaats in de laatste fase van het project verlengde verkenning ZRG.

4.3 Beslismomenten

Binnen activiteiten van de verlengde verkenning ZRG zijn een aantal beslismomenten gedefinieerd. Hieronder worden alle beslismomenten nog eens gezamenlijk weergegeven:

- Goedkeuring van het onderhavige plan van aanpak door de stuurgroep ZRG d.d. 17 oktober 2008;
- Opdrachtverlening Verkeer en Waterstaat aan Rijkswaterstaat Noord Nederland;
- De keuze van de stuurgroep ZRG over uitsluiting van oplossingen;
- De keuze van de stuurgroep ZRG over harde koppeling ruimtelijke ontwikkelingen aan de planuitwerking ZRG;
- De keuze van de stuurgroep ZRG over de resultaten risicoprofiel één voorkeursalternatief;
- Een principebesluit over een oplossing in een Bestuurlijk Voorkeursbesluit door stuurgroep ZRG;
- Een GS en B&W besluit ten aanzien van Bestuurlijk Voorkeursbesluit
- Een besluit van de Raad en Staten ten aanzien van het Bestuurlijk Voorkeursbesluit;
- Voorkeursbesluit stuurgroep ZRG;
- Besluit van de minister.

5 Projectbeheersing

5.1 Tijd

In deze paragraaf wordt een integraal overzicht gegeven van de fasering van de genoemde activiteiten en de formele beslismomenten. De beslismomenten - die ook reeds in paragraaf 4.3 zijn genoemd - zijn kaderstellend voor de invulling van de activiteiten. Bij de start van de verlengde verkenning wordt op basis van de onderstaande maandplanning een weekplanning gemaakt.

activiteit	deelactiviteit	okt	nov	dec	jan	feb	mar	apr	mei
bestuurlijk voorkeursalternatief	afweging alternatieven	x	x	x					
	uitsluiting oplossingen	x	x	x					
	koppeling RO	x	x	x					
participatie	deelplan communicatie	x	x						
	informatie		x	x					
	consultatie			x	x	x			
pva planuitwerkingsfase	risicoprofiel jur. haalbaarheid	x	x	x	x				
	(contouren startnotitie)				x	x	x	x	
	inzet mensen/middelen					x	x	x	
marktbenadering	verkenning PPS mogelijkheden	x	x	x					
	mogelijkheden vervlechting		x	x	x	x			
	marktconsultatie uitvoerbaarh.					x	x		
	inverdieneffecten					x	x		
beslismoment	door	wanneer							
goedkeuring pva	stuurgroep	17 oktober 2008							
opdrachtverlening	ministerie V&W	oktober 2008							
goedkeuring deelplan communicatie	stuurgroep	oktober/november 2008							
uitsluiting oplossingen	stuurgroep	voor consultatie omgeving november/december							
koppeling ro	stuurgroep	voor consultatie omgeving november/december							
jur. haalbaarheid 1 voorkeursalt.	stuurgroep	eind januari (tbv go / no go contouren startnotitie)							
voorkeursalternatief principebesluit	stuurgroep	begin maart 2009							
raad en staten		april 2009							
voorkeursalternatief besluit	stuurgroep	april/mei 2009							
besluit minister	minister	mei 2009							

5.2 Geld

Over de bekostiging van de inzet mensen ten behoeve van de verlengde verkenning door de afzonderlijke organisaties zal in de loop van het proces binnen de afstemming over de uitvoering van het totale RSP-pakket nadere besluitvorming plaatsvinden. Binnen de eigen organisaties dient de benodigde inzet te worden geaccordeerd. In hiernavolgend overzicht staat een indicatie van de inzet van de leden van de projectgroep.

leden projectgroep	verantwoordelijke organisatie	inzet (dne)
projectmanager	RWS	0,7
manager projectbeheersing	RWS	0,3
omgevingsmanager	Gemeente	0,9
technisch manager	Provincie	0,4
contractmanager	RWS	0,3
projectsecretaris	RWS	0,2
projectondersteuning	RWS	0,5

De rolhouders dienen hun eigen inzet voor hun deelterrein aan te geven aan de eigen organisatie en de andere betrokken organisaties.

Er wordt een budget gereserveerd voor de uitbesteding van activiteiten. Ook dit is slechts op indicatief niveau te geven, omdat nadere invulling door de rolhouders zelf voor hun eigen (deel)terrein moet worden aangegeven. De projectmanager beheert het uitbestedingsbudget.

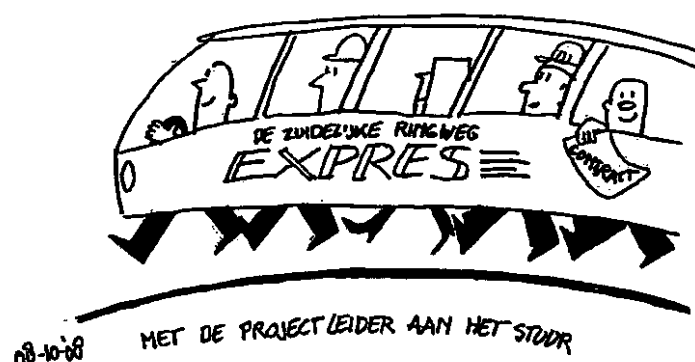
Onderstaande tabel geeft een indicatie van de kosten verdeeld naar rolhouder. Het betreft een indicatie, budgetten zijn onderling uitwisselbaar. Het genoemde budget maakt onderdeel uit van de opdrachtverlening van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat aan Rijkswaterstaat. Als het uitbestedingsbudget ontoereikend blijkt wordt in de stuurgroep besloten hoe hiermee om te gaan.

rolhouder	verantwoordelijke organisatie	indicatie uitbestedingsbudget (in euro's)
projectmanagement	RWS	20.000
---o.a. huisvesting		
projectbeheersing	RWS	10.000
omgeving	Gemeente	150.000
--o.a. communicatie---		
techniek	Provincie	50.000
contract	RWS	20.000
totaal		250.000

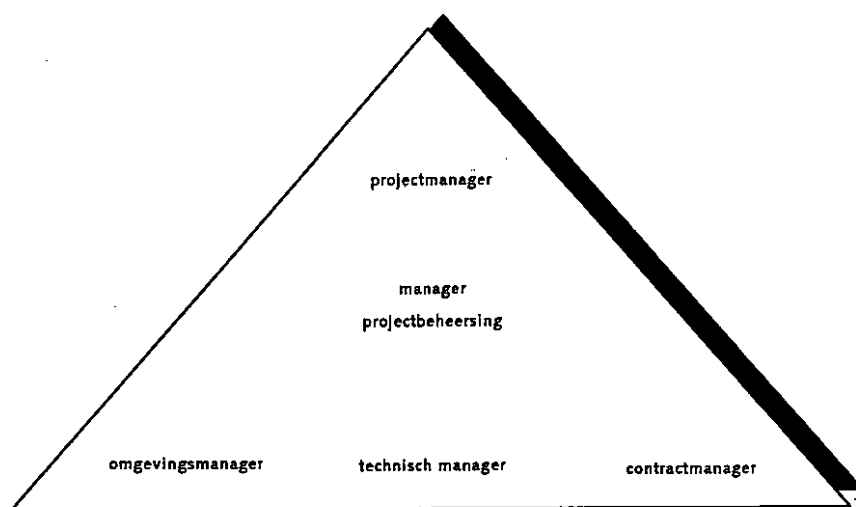
5.3 Organisatie

Voor de verlengde verkenning wordt niet een geformaliseerde projectorganisatie opgericht. Ten eerste ontbreekt daarvoor de tijd om dit goed vast te leggen in hiërarchische en functionele verantwoordelijkheden en ten tweede is de aard van dit project dusdanig dat een formalisatie van de organisatie nu geen meerwaarde heeft voor het uiteindelijke resultaat.

INTEGRAAL PROJECT MANAGEMENT

De organisatie van de verlengde verkenning ZRG is conform het IPM (Integraal Project Management) model vormgegeven. Samenwerken staat in dit model voorop. Projectmanager, omgevingsmanager, technisch manager, contractmanager en een manager projectbeheersing trekken gezamenlijk op. Een kenmerk van het model is dat tegengestelde belangen kordaat en op het juiste niveau kunnen worden besproken en aangepakt. Uiteindelijk is de Projectmanager diegene die bij tegenstrijdigheden en belangentegenstellingen de knoop doorhakt en verantwoording aflegt aan de stuurgroep.

In de hiernavolgende tabel worden de rollen en taken van het managementteam nader ingevuld. Daarnaast is aangegeven wie welke rol vervult voor de verlengde verkenning. De rolverdeling is hier nog op hoofdlijnen aangegeven. In bijlage 2 zijn de activiteiten nader uitgewerkt en toebedeeld aan de rolhouders. Dit wil niet zeggen dat de rolhouder deze activiteiten zelf gaat doen. Integendeel. Men geeft aan wie de activiteit organiseert. De daadwerkelijke feitelijke uitvoering wordt door de drie organisaties, RWS, provincie en gemeente, gezamenlijk opgepakt en verdeeld.

rol	taak algemeen	taak specifiek verlengde verkenning
projectmanager Rijkswaterstaat NN (Bert van der Meulen)	<ul style="list-style-type: none"> - verantwoordelijk voor bereiken van het projectresultaat binnen de vooraf gestelde randvoorwaarden - verantwoordelijk voor aansturing van het projectteam en bewaking onderlinge raakvlakken - zorgt voor samenbindend leiderschap en creëert/versterkt teamgevoel - werkt risico-gestuurd met oog voor het benutten van kansen: de projectmanager springt bij of grijpt in waar nodig - verantwoordelijk voor de afstemming met de opdrachtgever 	<ul style="list-style-type: none"> - coördinatie/afstemming 'gesplitste' taken bij verzamelen van kritische beslisinformatie - periodieke afstemming over de stand van zaken van de verlengde verkenning ZRG met de opdrachtgever - verantwoordelijk voor het maken van een communicatieplan - eindverantwoordelijk voor een geraadpleegde omgeving - verantwoordelijk voor tabel die inzicht geeft in de kritische verschillen tussen de alternatieven
manager projectbeheersing (vacature)	<ul style="list-style-type: none"> - draagt zorg voor projectbrede beheersing op tijd/planning, geld/budget en risicobeheersing - is verantwoordelijk voor voortgangsrapportages en documentbeheersing 	<ul style="list-style-type: none"> - verantwoordelijk voor het maken van de notitie met de contouren voor het plan van aanpak voor de planuitwerkingsfase
omgevingsmanager Gemeente Groningen (Mark van Maanen)	<ul style="list-style-type: none"> - verantwoordelijk voor het contact met de omgeving en de organisatie daarvan - verantwoordelijk voor aansturing communicatie 	<ul style="list-style-type: none"> - verantwoordelijk voor het aanleveren van de input over de onderwerpen ruimtelijke inpassing, consequenties onderliggend wegennet en duurzame oplossing - verantwoordelijk voor het overzicht van alternatieven en mogelijke verschijningsvormen ten behoeve van de participatie - verantwoordelijk voor notitie financiële haalbaarheid variant korte tunnel - verantwoordelijk voor de kanskaart ruimtelijke ontwikkelingen en bijbehorende toelichting - verantwoordelijk voor een geraadpleegde omgeving en een overzicht van de resultaten van de participatie
technisch manager Provincie Groningen (Bart Bouma)	<ul style="list-style-type: none"> - levert inhoudelijke inbreng van voorbereiding tot aan realisatie - draagt zorg voor input voor de kostenraming 	<ul style="list-style-type: none"> - verantwoordelijk voor het aanleveren van input voor de tabel die inzicht geeft in de kritische verschillen tussen de alternatieven, voor wat betreft de onderwerpen robuuste oplossing, uitvoering en kosten
contractmanager Duo Provincie Groningen (Jaap van Steenwijk) / Rijkswaterstaat NN (Vico de Bruijne)	<ul style="list-style-type: none"> - verantwoordelijk voor proces van contractvoorbereiding en uitvoering richting marktpartijen - opstellen aanbestedingsstrategie, inkoopplan (aanbestedingscontractdocumenten en contractbeheersingsplan) - dagelijkse contacten met marktpartijen 	<ul style="list-style-type: none"> - verantwoordelijk voor het maken van een voorstel voor de inkoopstrategie, RWS is eindverantwoordelijk

Naast de rolhouders van het IPM model kent het project ook een *inhoudelijk projectsecretaris* die zich met name richt op een heldere en eenduidige informatievoorziening van en naar de stuurgroep. Daarnaast is de projectsecretaris verantwoordelijk voor de verslaglegging van de stuurgroepvergaderingen. De projectsecretaris heeft inhoudelijk en procesmatig kennis van de activiteiten en schrijft/redigeert samen met de projectmanager de eindnotitie waarin het voorkeursalternatief wordt beschreven en het plan van aanpak voor de planstudiefase. vacature

Tot slot kent het project een *projectondersteuner*. Dit is Petra Werff van Rijkswaterstaat NN. De projectondersteuner organiseert het proces rondom de projectgroepoverleggen en maakt korte verslagen / afsprakenlijsten van deze overleggen. Verder verzorgt de projectondersteuner het documentbeheer (aangestuurd door de manager projectbeheersing) en alle overige (dagelijkse) organisatorische zaken.

5.4 Overlegstructuur

Het project verlengde verkenning ZRG heeft een stuurgroep die de besluiten neemt. Hierin zijn vertegenwoordigd de bestuurders van de drie organisaties die betrokken zijn bij het project.

Binnen het project is een overlegstructuur die als doel heeft een duidelijke structuur van besluitvorming en verzekerd te zijn van voldoende en juiste informatie nodig voor de besluitvorming. Hieronder wordt onderscheid gemaakt naar besluitvormend overlegstructuur en de interne projectstructuur.

Stuurgroep

De stuurgroep beslist over de diverse te nemen besluiten in kader van het project (zie paragraaf 4.3). De stuurgroep bestaat uit wethouder Dekker van de gemeente Groningen, gedeputeerde Bleker van provincie Groningen en de HID van RWS NN, dhr. Struik. De HID vertegenwoordigt ook het ministerie van Verkeer en Waterstaat in de stuurgroep. Voorzitter van de stuurgroep is gedeputeerde Bleker. De secretaris van de stuurgroep is de projectmanager verlengde verkenning ZRG.

Voor elk RSP project is afgesproken een bestuurlijk duo te vormen van vertegenwoordiger Rijk en regio. In het project ZRG is de regionale bestuurlijke vertegenwoordiger gedeputeerde Bleker.

De leden van de stuurgroep hebben de wens geuit maandelijks bijeen te komen om het project goed te kunnen volgen en aan te sturen. Niet elke stuurgroepvergadering zal, gelet op de maandelijks frequentie, een besluitvormend karakter hebben. Deels zullen deze een informatief karakter hebben.

Regiegroep

Op ad hoc basis komt de regiegroep bijeen. Daarin zijn op directeureniveau vertegenwoordigd dezelfde organisaties als in de stuurgroep en tevens de programmadirecteur Regio Groningen-Assen en een vertegenwoordiger van DG Mobiliteit (DGMO) van Ministerie van Verkeer en Waterstaat. De regiegroep komt niet structureel bijeen, maar alleen indien daarvoor de behoefte is aangegeven door de leden van de regiegroep of de projectmanager.

Projectgroep

Uitgangspunt in het project is de samenwerking tussen de rolhouders binnen het IPM model en de integrale verantwoordelijkheid voor het eindresultaat. De vijf rolhouders hebben zitting in de projectgroep. Naast de rolhouders is de projectsecretaris en de projectondersteuner ook lid van de projectgroep. De projectgroep staat onder leiding van de projectmanager en is de centrale spil in het project. De projectgroep bespreekt de dagelijkse gang van zaken en stemt de onderlinge raakvlakken af. Ook bereidt de projectgroep de besluitvorming en de diverse beslismomenten voor.

Werkgroepen

Onder verantwoordelijkheid van elke rolhouder functioneren diverse inhoudelijke werkgroepen die allen een duidelijk afgebakend eindresultaat moeten meekrijgen. Deze werkgroepen stemmen hun resultaten af via de rolhouders in de werkgroep.

Maandborrel

De maandborrel verstevigt informeel de onderlinge contacten en de onderlinge betrokkenheid van de diverse betrokken projectmedewerkers. Tijdens deze borrel zal één van de rolhouders kort de stand van zaken toelichten van het project en de belangrijkste ontwikkelingen schetsen.

Projectruimte

Gestreefd wordt naar een eigen projectruimte waar de leden van de projectgroep twee- drie dagen per week gezamenlijk werken. De leden van de projectgroep komen allen uit de verschillende organisaties en enkele dagen in één ruimte met elkaar werkzaam te zijn aan het project versterkt onderlinge samenwerking en band. Bovendien kan de ruimte benut worden voor diverse ander overleggen binnen het project en met externen. De projectruimte wordt in de stad Groningen gezocht.

5.5 Communicatie

In paragraaf 4.1.4 Participatie is reeds aangegeven dat er een communicatieplan wordt opgesteld. Dit communicatieplan wordt opgesteld onder verantwoordelijkheid van de projectmanager. De omgevingsmanager levert hiervoor belangrijke input. Het communicatieplan is gericht op communicatie met de omgeving in de participatiefase en met/via de media (website, persberichten, nieuwsbrieven, radio, tv). Onderwerpen die hierin worden uitgewerkt zijn de informatievoorziening, timing, rolverdeling.

5.6 Risico-inventarisatie en beheersing

Het grootste risico van het project zelf zit in het tijdsaspect. Er moet in korte tijd veel informatie worden verzameld en er wordt op gezette tijden een beslissing van het bestuur verwacht zodat het project weer verder kan. Daarnaast zijn er risico's waarvan de aard en omvang buiten de macht van het projectteam liggen, denk aan politiek bestuurlijke risico's. Er zal een risicosessie worden belegd waarin de belangrijkste risico's en de te nemen beheersmaatregelen worden geïnventariseerd.

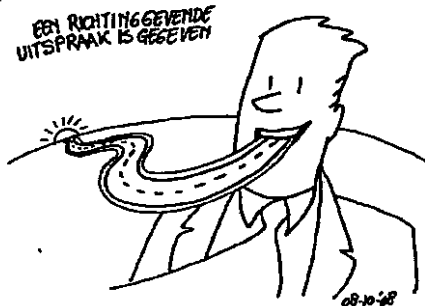
De reeds gelokaliseerde risico's zijn:

risico	beheersingsmaatregel
beslissingen op beslismomenten zijn niet tijdig en/of (achteraf) niet duidelijk	<ul style="list-style-type: none"> - aangeven welke functie het beslismoment heeft in het geheel aan activiteiten tot aan mei 2009 - indien grote gevolgen voor het verdere projectverloop: directeuren bij elkaar roepen gezamenlijk een oplossing vervolg zoeken
werkzaamheden t.b.v. beslisinformatie (uitsluiting oplossing, participatie, overige informatie) lopen uit	- bewaking door manager projectbeheersing en tijdig alarm slaan. projectmanager en omgevingsmanager/technisch manager maken nieuwe afspraken over werkwijze
de beschikbare tijd is kaderstellend voor het ambitieniveau van de invulling van het plan van aanpak.	- ambitieniveau afgestemd op de beschikbare tijd
te weinig menskracht	<ul style="list-style-type: none"> - informatiestromen inrichten zodat vroegtijdige signalering mogelijk is - vooraf afspraken maken hoe in deze situaties te handelen
te weinig budget	- vooraf afspraken maken met bevoegde hoe hiermee om te gaan
juridische haalbaarheid	- als aparte activiteit benoemd (paragraaf 4.2.2)
alle ingebrachte kennis en informatie in het traject leidt uiteindelijk niet tot een bestuurlijk voorkeursalternatief	- verwachtingen blijven uitspreken, commitment blijvend peilen (ambtelijk en bestuurlijk), de trein rijdend houden en afspraken hierin nakomen

Bijlage 1 Deelnemers 'wat' en 'hoe' sessie

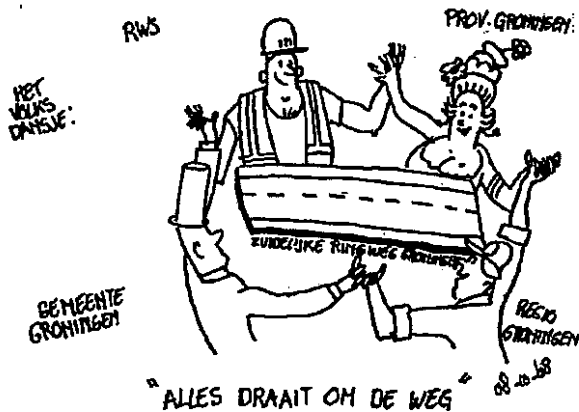
Wat-sessie 3 oktober 2008

aanwezig
Martin van Wijck
Eric van Huissteden
Hans Schrikkema
Reinout Schoonbeek
Ed Stuij
Jan-Bert Dijkstra
Joost de Ruig
Bert van der Meulen
Jaap Wijma
Marijke Kramer

namens
Gemeente Groningen
Gemeente Groningen
Provincie Groningen
Provincie Groningen
Provincie Groningen
Ministerie V&W
Rijkswaterstaat NN
Rijkswaterstaat NN
Regio Groningen-Assen
Regio Groningen-Assen

Hoe-sessie 8 oktober 2008

aanwezig
Peti Buckel
Tim Adema
Willem Berends
Bert Eillert
Jeanet Halsema
Hans Jonker
Mark van Maanen
Arno Muis
Bart Bouma
Geert Jan Goedhart
Ed Stuij
Johan Postma
Jaap van Steenwijk
Nathalie de Koning
Vico de Bruijne
Paul Dix
Dirkje Hartmans
Annelies Heidekamp
Bert van der Meulen
Petra Werff
Marijke Kramer
Arnout Schoemakers
Joost Engelhart

namens
Beeldleveranciers
Gemeente Groningen
Gemeente Groningen
Gemeente Groningen
Gemeente Groningen
Gemeente Groningen
Gemeente Groningen
Gemeente Groningen
Provincie Groningen
Provincie Groningen
Provincie Groningen
Provincie Groningen
Provincie Groningen
Ministerie V&W
Rijkswaterstaat NN
Rijkswaterstaat NN
Rijkswaterstaat NN
Rijkswaterstaat NN
Rijkswaterstaat NN
Rijkswaterstaat NN
Regio Groningen-Assen
Oranjewoud
Oranjewoud

Bijlage 2: Activiteiten Rolhouders

In onderstaand overzicht worden de activiteiten die in paragraaf 5.3. op hoofdlijnen zijn aangegeven, verder in detail benoemd.

PM: Projectmanager

OM: Omgevingsmanager

TM: Technisch manager

CM: Contractmanager

PB: Manager Projectbeheersing

Afweging alternatieven

Activiteit	product	verantwoordelijk
werkgroep samenstellen uit deskundigheid organisaties	-	PM
kritische afwegingscriteria benoemen	lijst met afwegingscriteria + 'eenheden' ³	TM
confrontatie bestaand materiaal vs afwegingscriteria	notitie met kennis-lacunes + pva	TM
informatie aanvullen	tabel met aanvullende informatie conform specificatie afwegingscriteria	TM
verbeelding alternatieven	alternatieven in beeld	TM
beslisinformatie informatie in rij en gelid	ingevulde tabel met per alternatief en per afwegingscriteria de gevraagde score	PM

Uitsluiting Oplossingen

Activiteit	Product	verantwoordelijk
werkgroep samenstellen uit deskundigheid organisaties	-	TM
vaststellen wat wel/niet onderzocht gaat worden	notitie	TM
Inventarisatie informatie 'op de plank'	-	TM
Notitie financiële haalbaarheid verkorte tunnel variant	notitie	OM
Inventarisatie aanvullende informatie, w.o. 2nd opinion fin. paragraaf uit rapport tunnel	notitie	TM
informatie in rij en gelid zetten	informatie financiële haalbaarheid toevoegen aan tabel beslisinformatie	TM

Koppeling RO

activiteit	product	verantwoordelijk
werkgroep samenstellen uit deskundigheid organisaties	-	OM
inventarisatie bestaande ruimtelijke ontwikkelingen	notitie	OM
inventarisatie kansen en meerwaarde-effecten	notitie	OM
mogelijkheden koppeling ro en infra ZRG, incl. financiële en juridische paragraaf	notitie	OM
informatie in rij en gelid zetten	kansenkaart RO + toelichting	OM

³ Bedoeld wordt criteria op een concreet niveau. Dus niet alleen 'robuustheid van een variant', maar ook op welke wijze je dat eenduidig 'meet'.

Participatie

activiteit	product	verantwoordelijk
werkgroep samenstellen uit deskundigheid organisaties	-	PM
inventarisatie + analyse stakeholders (belanghebbenden en betrokkenen)*	notitie stakeholders-analyse	OM
voorbereiding informatiefase organisatorisch en inhoudelijk	(afgevinkte) checklist (wie, wat, wanneer), te presenteren informatie	OM
informatiesessies	Communicatiemiddelen + verslag	OM
evaluatie informatiesessies	verslag	OM
voorbereiding consultatiefase organisatorisch en inhoudelijk	(afgevinkte) checklist (wie, wat, wanneer), te presenteren informatie	OM
consultatiesessies	verslag	OM
evaluatie consultatiesessies	verslag	OM
informatie bundelen	samenvatting t.b.v. principe voorkeursbesluit	OM

In het bovenstaande schema staat dat de OM verantwoordelijk is voor deze activiteit. Belangrijk om te melden is dat de PM verantwoordelijk is voor de algehele communicatie en eindverantwoordelijk voor een geraadpleegde omgeving.

Marktbenadering

activiteit	product	verantwoordelijk
werkgroep samenstellen uit deskundigheid organisaties	-	PM
inventarisatie stuuerelementen PPS + voorwaarden voor private inbreng	notitie	CM
inventarisatie randvoorwaarden vervlechting + ruimte binnen te volgen procedures	notitie	CM
inventarisatie verantwoordelijkheid markt	Rapportage marktconsultatie	CM
Inventarisatie mogelijkheden inverdieneffecten	Notitie	TM
informatie bundelen	samenvatting	CM

Contouren Plan Van Aanpak

activiteit	product	verantwoordelijk
werkgroep samenstellen uit deskundigheid organisaties	-	PM
risicoprofiel juridische haalbaarheid	notitie	PB
contouren startnotitie (indien nodig)	notitie / inhoudsopgave + beschrijving benodigde inhoud + 'no regret' paragrafen schrijven	PB
inzet mensen/middelen planuitvoering	overzicht van activiteiten, organisatie, benodigde tijd (van de verschillende partijen) en geld	PB

* Ondernemers, instellingen, organisaties, wijkraden, indiv. bewoners.

